

Instytut Pamięci Narodowej

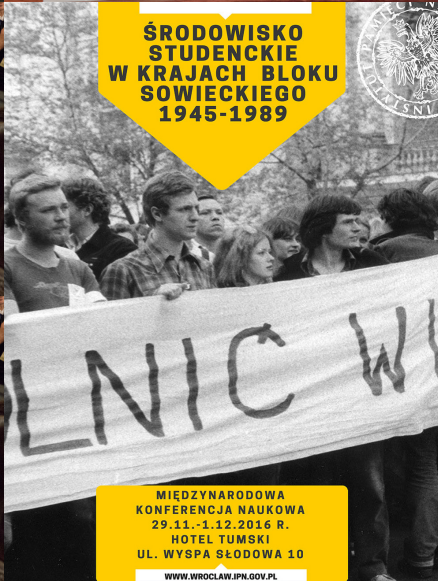
<https://ipn.gov.pl/pl/nauka-i-edukacja/badania-historyczne/konferencje/37372,Miedzynarodowa-konferencja-naukowa-Srodowisko-studenckie-w-krajach-bloku-sowieck.html>
02.03.2026, 22:25

Strona znajduje się w archiwum.

Międzynarodowa konferencja naukowa „Środowisko studenckie w krajach bloku sowieckiego 1945-1989” – Wrocław, 29 listopada – 1 grudnia 2016

W konferencji wzięło udział 50 prelegentów z 19 krajów

29.11.2016

W dniach 29 listopada – 1 grudnia 2016 r. we Wrocławiu (Hotel Tumski, ul. Wyspa Słodowa 10) odbyła się międzynarodowa konferencja naukowa *Środowisko studenckie w krajach bloku sowieckiego 1945-1989*. Było to jedno z największych tego typu przedsięwzięć organizowanych przez Instytut Pamięci Narodowej w ciągu ostatnich kilku lat. Wydarzenie spotkało się z ogromnym zainteresowaniem badaczy z całego świata. Ostatecznie w programie konferencji zaplanowano wystąpienia 58 prelegentów z 19 krajów (m.in. Rosji, USA, Białorusi, Albanii, Wielkiej Brytanii, Bułgarii i Serbii).

Krótkiego podsumowania konferencji dokonał dr Kamil Dworaczek z Oddziału IPN we Wrocławiu, który w rozmowie z PAP zebrał pierwsze wnioski wynikające z trzydniowych obrad i dyskusji.

W rozmowie z PAP historyk z Instytutu Pamięci Narodowej i organizator konferencji dr Kamil Dworaczek podkreślił, że z kilkudziesięciu referatów wygłoszonych podczas konferencji wynika „zauważalna wspólna tendencja, że to studenci byli grupą, która dawała sygnał do społecznego buntu w wielu krajach”.

„To właśnie ta grupa niezwykle się ożywiła w przełomowych momentach, jak m.in. w 1956 r., w 1968 r. podczas praskiej wiosny, czy w roku 1980 oraz w 1989 r. w Polsce. Podobnie było podczas protestów na placu Tiananmen w Pekinie. To studenci byli zwykle tą przysłowiową iskrą rzuconą na beczkę z prochem” - powiedział historyk. Dodał, że innym wspólnym mianownikiem w wielu krajach była również polityka władz wobec środowiska studenckiego. „Z referatów wynika, że polityka władz wobec studentów w wielu krajach była taka sama. Dążono do tego, by środowisko studenckie kupić, albo przekonać do swojej ideologii. Zmusić do tego, by przynajmniej biernie ją zaakceptowało” - powiedział dr Dworaczek. Wyjaśnił, że „kształtowanie przyszłej inteligencji rozpoczynało się już w trakcie weryfikowania studentów przy przyjmowaniu na studia”.

„Już podczas tej weryfikacji ustalano skład społeczny tej grupy. A później starano się te elity ideologizować i sprawiać, by przyszła inteligencja była posłuszna” - mówił historyk. Zaznaczył, że zauważalne były również zjawiska specyficzne dla niektórych krajów, jak np. dominująca bierność i podporządkowanie władzom studentów w ZSRR czy istnienie w Polsce Niezależnego Zrzeszenia Studentów.

„Działalność NZS jest na pewno polską specyfiką, a jego powstanie łączy się z fenomenem całego ruchu Solidarność. Jednak nawet po stanie wojennym, choć organizacja działała w podziemiu, dawała studentom już inne poczucie. Prawo do niezależności, do wolności. To była już inna świadomość w ruchu studenckim” - podkreślił dr Dworaczek.

W tej samej rozmowie z PAP dyrektor Biura Badań Historycznych IPN - dr Mirosław Szumiło, bardzo pozytywnie ocenił całe przedsięwzięcie.

Dyrektor biura badań historycznych IPN prof. Mirosław Szumiło podkreślił, że idea konferencji była ciekawa i wzbudziła duże zainteresowanie.

„Mieliśmy ponad 40 referatów uczestników z krajów Europy Środkowo-Wschodniej. To ogromny odzew i zainteresowanie, co pokazuje, że jest wielu badaczy zainteresowanych tematyką środowisk studenckich w okresie

komunizmu i badają je na różnych poziomach” - powiedział Szumiło.

Konferencji towarzyszyła wystawa fotograficzna poświęcona V Światowemu Festiwalowi Młodzieży i Studentów, który odbył się w stolicy w 1955 r. Do Warszawy przyjechało wtedy ponad 30 tys. młodych ludzi ze 114 krajów. Festiwalowi przewodziło motto: *Dla pokoju i przyjaźni – przeciwko agresywnym imperialistycznym paktom*. Jednak wbrew planom władz o nadaniu wydarzeniu antykapitalistycznego wydźwięku oraz chęci pełnej kontroli nad uczestnikami, Festiwal nabrał spontanicznego charakteru i wkrótce zyskał miano „Woodstocku PRL-u”. W celu zilustrowania atmosfery wydarzenia oraz udokumentowania jego przebiegu, organizatorzy wykorzystali zdjęcia pochodzące z zasobu Narodowego Archiwum Cyfrowego w Warszawie.

Patronat medialny nad konferencją objęły redakcje: TVP3 Wrocław, Radio Wrocław, Radio RAM, Gazeta Wrocławska, Dolnośląska Solidarność, dzieje.pl, wroclaw.pl.

Pliki do pobrania

[Program konferencji \(pdf, 602.13 KB\)](#)

[Poprzedni Strona](#)

[Następny Strona](#)

Wrocław